

Illustreret Tidende Nr. 7 - 1886, side 81 - artikel om
magnetisøren Carl Christian Hansen (1833 - 1897)

Nr. 7 ILLUSTRERET TIDENDE 81

"Danske Hypnotisører.

"Illustreret Tidende" bragte for nogle Maaneder siden (se Nr. 40 for 4. Juli 1886) en Artikel om Hypnotisme, der kortelig gjorde Rede for denne mærkelige Tilstand af Følesløshed og Viljeløshed, hvori visse for Paavirkning af Hypnotisøren eller "Magnetisøren" modtagelige Individuer sættes. Der er vel ikke siden da fremkommet noget nyt, som kan bidrage til at bestyrke eller afkræfte den dengang fremsatte Formodning, at Hypnotismen er en med Søvnens analog Tilstand, i hvilken enkelte af Bevidsthedens Evner, ærlig Viljen, er satte ud af Kraft, medens de andre uforstyrret fungerer, en Tilstand, der tyder paa en ved Irritamentet fremkaldt momentan eller i det mindste forbigaaende Lammelse af Hjernens Overflade og Ledningsbaner mellem Centrene for de forskjellige aandelige Funktioner, men Fænomenet vedbliver i høj Grad at beskæftige Fysiologer og Læger og sætter ogsaa det store Publikum i Bevægelse overalt, hvor de saakaldte "Magnetisører" optræde og gjøre deres Experimenter.

Da Danmark for Tiden gjæstes af et Par danske Hypnotisører, der give Forestillinger omkring i Landet, vil det vistnok kunne interessere vore Læsere at se Portrætter af disse Mænd og høre et og andet om deres mærkelige Experimenter. -- Den ældste og mest bekjendte af dem er **Hr. Carl Hansen**. Han er født i Odense 1833 og blev allerede som Dreng opmærksom paa, at han var i Stand til at "magnetisere" andre, en Evne, hans Moder i øvrigt ogsaa havde været i Besiddelse af.

Da han 18 Aar gammel kom til Kjøbenhavn, fortsatte han sine Experimenter, og han fortæller, at det ofte lykkedes ham, naar han om Natten gik ind til en Kammerat og magnetiserede ham, medens han sov, at faa sine egne Tanker og Forestillinger overførte paa ham, saa at han drømte det samme, som Hansen tænkte.

1853 rejste Hansen til Australien og gik derfra til Mauritius og Kaplandet. Han var egentlig Handelsmand, men alt imellem eksperimenterede han offentlig og privat, og paa de sidstnævnte Steder dannede han endog Selskaber for Mesmerismen, saaledes som Hypnotismen ogsaa kaldes efter den schweiziske Læge Mesmer (1733-1815), der i den nyere Tid er den første, som har anvendt Hypnotismen til Kure. Efter den engelske Læge Braid, der 1843 beskrev den og hævdede, at der ikke var Tale om noget hemmelighedsfuldt "magnetisk Fluidum" el. lign., men kun om en fysisk Paavirkning af Hjernen, kaldes den ogsaa Braidismen.

1863 vendte Hansen tilbage til Danmark og gav nu offentlige Forestillinger baade her og i Sverige. Han mødte megen Modstand og blev af de fleste anset for Charlatan, i Ledtog med sine "Medier", og dette gjorde ham saa kjed deraf, at han atter tog fat paa sin borgerlige Næringsvej som Handelsmand. Men det manglede selvfølgelig ikke paa Fristelser og Opfordringer til at optræde paa ny, og fra 1879 helligede han sig udelukkende til sin "Kunst".

Illustreret Tidende Nr. 7 - 1886, side 81 - artikel om
magnetisøren Carl Christian Hansen (1833 - 1897)

Han begyndte en Rundrejse i Holland, men blev alt andet end vel modtagen. Han gik derfor til Tyskland, og skjønt han ogsaa her mødte Modstand paa mange Steder, lykkedes det ham dog at overbevise mange Videnskabsmænd, Fysiologer og Læger som Thiersch i Leipzig, Matthiesen i Rostock, Zöllner, Weiggert, Fechner o.a. om, at han ingen Humbugmager var.

I Greifswalde forefaldt følgende Scene. En Mængde Studenter havde fyldt Tilskuerpladsen i det Lokale, hvor han skulde give Forestilling. Da Hansen viste sig og begyndte paa sine indledende Bemærkninger, modtoges disse med Latter og haanende Tilraab. Han ytrede da, at han altid foretrak at vise sine Experimenter i Universitetsbyder, fordi han der kunde gjøre Regning paa en god Modtagelse fra de Herrer studerendes Side, som for Videnskabens Skyld maatte have Interesse for dem; men "efter den Modtagelse, jeg her faa," sagde han ironisk, "har jeg Grund til at antage, at semesteret er udløbet, og at der kun er faa Studenter til Stede her i Aften". Disse Ord vakte selvfølgelig den største Forbitrelse; man vilde jage ham ud, men det endte med, at et Par af Spektakelmagerne stillede sig til hans Disposition. En stor, svær Fyr, der havde været en af de værste, kom imidlertid snart under Indflydelse, og Hansen lod ham saa til Gjengjæld gennemgaa hele Rækken af de bekjendte Experimenter, spise raa Kartofler som Æbler, danse Polka, visse for en Bylt Tøj som for et lille Barn og sluttelig bede om Forladelse, fordi han havde opført sig, som han havde. At Stemningen blandt Tilskuerne nu vendte sig til Fordel for Magnetisøren, behøver næppe at bemærkes.

Som Exempel paa denne Hypnotisørs Magt kan følgende anføres. I Berlin kom Hansen en Del til en Juveler som var meget modtagelig for den magnetiske Indflydelse. Da Hansen en Dag sad sammen med ham og hans Familie og et Par fremmede i Stuen bag Butikken, blev Juveleren kaldt ud i denne af en Kunde.

En af de tilstedeværende spurgte da Hansen, om han ogsaa paa Afstand kunde faa Juveleren i sin Magt, og paa hans bejaende Svar bestemte vedkommende, at Hansen skulde faa Juveleren til at tage tre af de kostbareste Diamanter i Butikken og give dem til ham. Hansen sagde, at han vilde prøve. Ikke saa snart var Kunden gaaet, før man hørte Juveleren ude i Butikken lukke et af Skabene op, og strax efter kom han ind med tre Diamantringe, som han lagde i Hansens aabne Haand. Juveleren gjorde det i en magnetisk Tilstand, og først, da Hansen havde løst ham af denne, blev han sig bevidst, hvad han havde gjort.

En anden Gang fik Hansen en Mand, der stod med Ansigtet til Væggen og ikke saa, hvad Magnetisøren gjorde, til at tro, at han havde stukket en Pen med Blæk paa i Munden -- det var det, Hansen selv gjorde. Han gav sig til at spytte og spytte, og endnu en Time efter syntes han, at han havde Smag af Blæk i sin Mund. Hansen har ogsaa ofte faaet dem, han eksperimenterede med, til imod deres Vilje at sige højt, hvad han tænkte paa, og til at udføre Ting, som han havde påbudt dem at gjøre, lang Tid efter, at den magnetiske Tilstand var ophørt."

Her fortsætter artiklen i Illustreret Tidende hvor der fortælles om den anden af de danske hypnotisører Carl Sixtus født i 1860, søn af en Ølbrygger i Frederikshavn.

Kildehenvisning: http://img.kb.dk/iti/28/pdf/iti_28_0085.pdf